

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Mahinur Özdemir Göktaş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

Bir ekonomide yaratılan gelirin o ekonomideki bireyler arasında ne şekilde dağıtıldığını ortaya koyan analize "kişisel gelir dağılımı analizi" denilmektedir. Ülkemizde her yıl "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması" yapılmaktadır. Söz konusu araştırmalar incelendiğinde ülkemizde gelir dağılımının her geçen yıl daha da bozulmakta olduğu görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nca en son yapılan 27 Aralık 2024 tarihli Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın sonuçlarına göre en yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 48,1 iken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 5,9 olmuştur. Bu sonuçlar en zengin kesim ile en yoksul kesim arasındaki farkın 8,2 kat olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre en yüksek gelire sahip yüzde 10'luk grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 32,9 iken, en düşük gelire sahip yüzde 10'luk grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 2,3 olmuştur. Bu sonuçlar en zengin kesim ile en yoksul kesim arasındaki farkın 14,3 kat olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, en yüksek gelire sahip yüzde 5'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 22,6 iken, en düşük gelire sahip yüzde 5'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 0,9 olmuştur. Bu sonuçlar en zengin kesim ile en yoksul kesim arasındaki farkın 25,1 kat olduğunu göstermektedir.

Gelirden alınan paylardan da görüleceği üzere, ölçüm alanı daha küçük gruplar üzerinden yapıldığında gelir dağılımındaki bozulma çok daha bariz hale gelmekte ve sorunun vahameti ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan, gelir dağılımındaki adaletsizliği ölçen Gini katsayısı 2006 yılından bu yana en olumsuz değerlerinden birini alarak 0,418 olarak gerçekleşmiştir.

Burada vurgulanması gereken önemli bir husus söz konusu Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın 2023 yılı rakamlarını referans alarak yapıldığıdır. 2023 seçimleri sonrasında uygulamaya konulan ve temel amacı dezenflasyon olan ekonomik programın yurtiçi talebi kısımaya dayalı ve bu çerçevede hanehalkının gelirlerini enflasyon karşısında eriten özelliği düşünüldüğünde gelir dağılımının izleyen yıllarda daha da bozulduğu tespitini yapabiliriz.

Bu bilgiler ışığında;

- 1- Ülkemizde yaşanan gelir dağılımı adaletsizliğinin bu kadar yüksek olmasının sebepleri nelerdir?
- 2- Gelir dağılımında yaşanan adaletsizliğin ve yoksulluğun sonucunda, vatandaşlarımızın büyük bir kısmının temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale gelmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 3- Gelir dağılımındaki artan eşitsizlik AKP iktidarları döneminde uygulanan yanlış ekonomi politikalarının ortaya çıkardığı bir sonuç değil midir?
- 4- Uygulanan dezenflasyona dayalı ekonomik program ışığında 2024 ve 2025 yıllarında gelir dağılımındaki bozulmanın devam edeceği tespitine katılıyor musunuz?
- 5- Gelir dağılımındaki bozulmanın ve yoksulluğun yaygınlaşması ve derinleşmesi karşısında Bakanlığınızca uygulanan sosyal yardım ve destek politikalarını yeterli buluyor musunuz?